BŁYSK

Wydano w celach edukacyjnych przez
Zespół Szkół Przyrodniczo - Biznesowych w Tarcach
przy pomocy Rady Rodziców ZSP-B

Scenariusz i redakcja: Sławomir Adamiak, Jakub Bogatko, Patrik Pinczewski, Klara Wosik, Jadwiga Zielińska
oraz uczniowie – autorzy rysunków i tekstów komiksu

Rysunki i teksty: Paulina Bilska, Martyna Koźlik, Tomasz Kaźmierczak, Jakub Kusyk, Krzysztof Łączniak, Edyta Majdecka, Katarzyna Poskrop, Kamil Sygut, Patrycja Woźnica

Konsultacja artystyczna: Witold Tkaczyk

Skład i obróbka cyfrowa: Jakub Kusyk, Krzysztof Łączniak, Dominik Marciniak, Janusz Marcinkowski
nadzór – Jakub Bogatko

Publikacja jest dostępna na licencji
Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0

Zachęcamy do wykorzystania publikacji zgodnie z licencją – pod warunkiem zachowania niniejszej informacji licencyjnej oraz wskazania autora jako właściciela praw do utworu. Pełna treść licencji jest dostępna na stronie creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl

Wydanie I
ISBN 978-83-946437-0-6

Wydawnictwo ZSP-B Tarce
Tarce 19, 63-200 Jarocin
tel.: 62 747 24 43

Tarce – Jarocin 2016

Rok 2016 przez Radę Miejską w Jarocinie został ogłoszony „Rokiem Żołnierzy Wyklętych”. W ramach obchodów Fundacja 750 – lecia Jarocina podjęła kolejną inicjatywę i zorganizowała IV edycję projektu edukacyjnego „Odkryj bohatera”. Partnerami przedsięwzięcia są Muzeum Regionalne w Jarocinie oraz Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Jarocin a projekt współfinansowany jest ze środków Gminy Jarocin oraz Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu. O konkursie poinformowała naszą szkołę, pracownik muzeum pani Ilona Kaczmarek. Zadaniem uczestników było stworzenie prezentacji multimedialnej lub komiksu poświęconego „Bohaterowi wyklętemu” z terenu powiatu jarocińskiego.

Do udziału w tym projekcie zgłoszono 9 osobową grupę młodzieży z naszej szkoły kształcącej się w Technikum na kierunkach architektura krajobrazu i organizacja reklamy. Zgodnie z harmonogramem konkursu najpierw spotkaliśmy się z historykiem z Instytutu Pamięci Narodowej w Poznaniu panem Tomaszem Cieślakiem, który w interesujący sposób przedstawił wszystkim uczestnikom losy żołnierzy wyklętych z naszego terenu. Pierwszym etapem pracy był wybór odpowiedniego bohatera. Wspólnie zdecydowaliśmy się na formę komiksu dotyczącego postaci Jana Kempińskiego ps. „Błysk”. Następnie wzięliśmy udział w tematycznych warsztatach prowadzonych przez pana Witolda Tkaczyka, który jest wystawca komiksów historycznych. Konsultacje z grafikiem były bardzo interesujące i ułatwiły wybór techniki, stylu, w jakim miał powstać komiks. Warto nadmienić, że dodatkową korzyścią płynącą z uczestnictwa w projekcie „Odkryj bohatera” było zwiedzenie placówki IPN w Poznaniu i zapoznanie się z pracą archiwum.

Wszystkim osobom zaangażowanym w realizację projektu: panu dyrektorowi szkoły Sławomirowi Adamiakowi, pani nauczycielce języka polskiego Klarze Wosik, panom nauczycielom przedmiotów zawodowych Patrikowi Pinczewskiemu i Jakubowi Bogatko, pani bibliotekarce szkolnej Jadwidze Zielińskiej serdecznie dziękujemy. Życzymy przyjemnej lektury, która mamy nadzieję okaże się ciekawą lekcją historii dotyczącą naszego regionu.

Jarocin - Muzeum Regionalne.
KLIK
KLIK
Witam, mam dla Państwa informacje o konkursie na komiks.
Pani Ilona Kaczmarek.
Cieszę się że Pani dzwoni, mam odpowiednich ludzi.
ZESPÓŁ SZKÓŁ PRZYRODNICZO-BIZNESOWYCH
TARCE
ZSP-B Tarce.
Następne spotkanie...

Muzeum Regionalne w Jarocinie.
INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
IPN
Pan Tomasz Cieślak Historyk IPN.
Spotkanie grup uczniów w muzeum.
Ciekawa historia.
„Wyklęci”... kogo wybrać?
To może się udać.
Mam dobry pomysł.

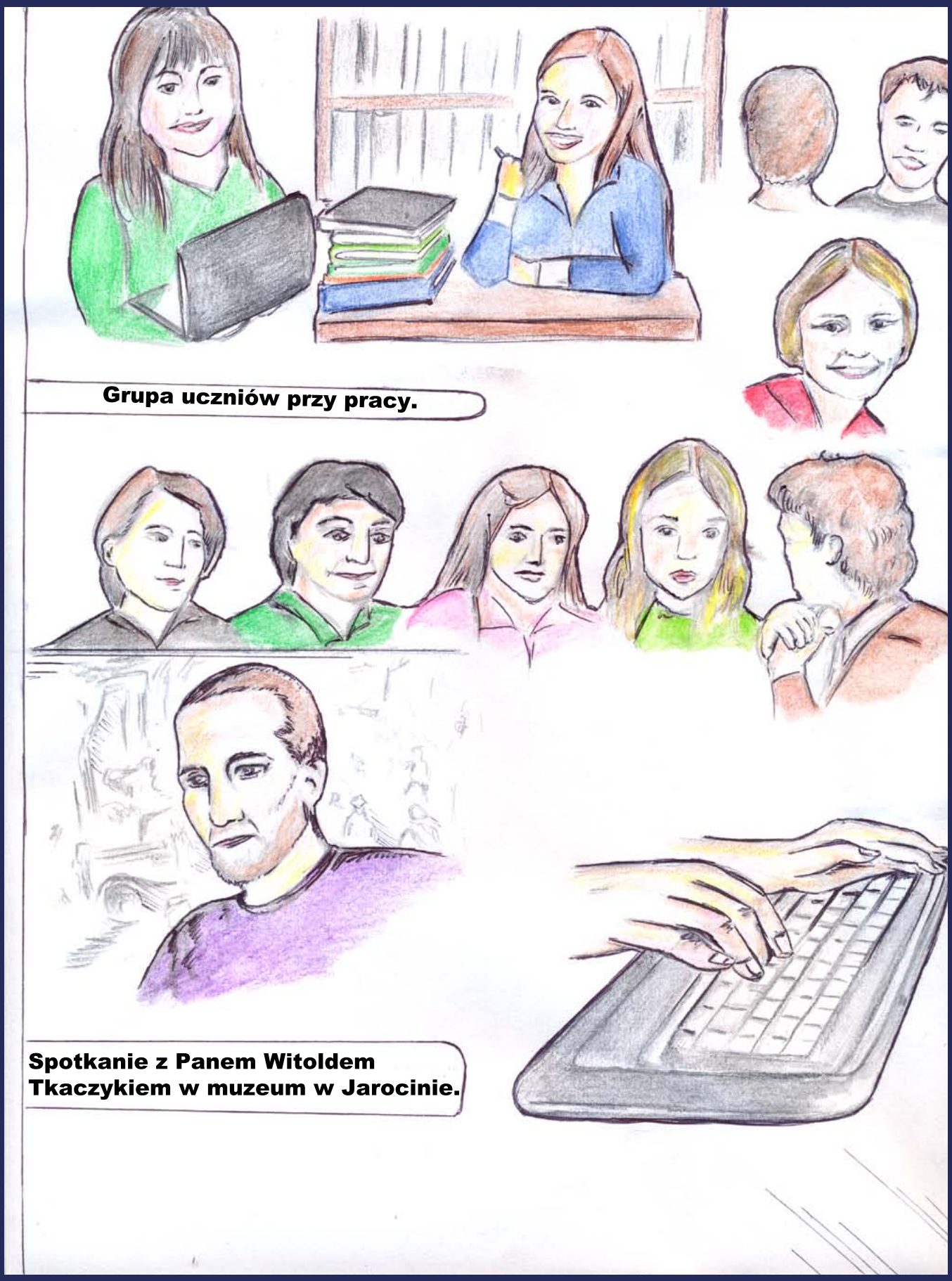
Grupa uczniów przy pracy.
Spotkanie z Panem Witoldem Tkaczykiem w muzeum w Jarocinie.

Akcja ”Burza” miała na celu mobilizację oddziałów Armii Krajowej, które miały stawić czoła wkraczającym wojskom radzieckim. 27 stycznia 1945r. gen. Leopold Okulicki ps. „Niedźwiadek” wydał rozkaz rozwiązania Armii Krajowej, w którym zaapelował […] *Daję wam ostatni rozkaz. Dalszą swą pracę i działalność prowadźcie w duchu odzyskania pełnej niepodległości Państwa i ochrony ludności polskiej przed zagładą.* To właśnie na jego podstawie część żołnierzy AK postanowiła nie składać broni, lecz podjąć dalszą walkę z przejmującymi w Polsce władzę radzieckimi dowódcami.

Wielkopolska w okresie okupacji, była regionem ściśle inwigilowanym, a ruch oporu zwyczajnie nie miał szans na zaistnienie. Po wyzwoleniu spod okupacji hitlerowskiej na terenie Wielkopolski w latach 1945-1956 istniało około 60 oddziałów zbrojnych i 109 organizacji antykomunistycznych. Wśród nich na uwagę zasługuje oddział Jana Kempińskiego ps. „Błysk”. Był to oddział składający się z 60 żołnierzy, plutonu egzekucyjnego – dowodzonego przez NN ps. „Ali” oraz plutonu operacyjnego dowodzonego przez Czesława Rudaka ps. „Gałązka”. W skład oddziału weszli żołnierze Armii Krajowej, Narodowych Sił Zbrojnych, dezerterzy z Ludowego Wojska Polskiego, partyzanci oraz prześladowani przez Urząd Bezpieczeństwa. Oddział Jana Kempińskiego działał na terenie dawnego powiatu jarocińskiego, który obejmował Pleszew i okolice. Był oddziałem bardzo dobrze wyposażonym. Mobilność zapewniały mu ciężarówki.

Głównymi zadaniami oddziału „Błyska” były ataki na posterunki Milicji Obywatelskiej i więzienia Urzędu Bezpieczeństwa oraz likwidacja działaczy komunistycznych. Grupa „Błyska” działała od przełomu sierpnia i września 1945 roku do 22 października 1945 roku, kiedy to pod Odolanowem został rozbity przez oddział wojska współpracujący z NKWD. W trakcie walki zginęło 24 partyzantów. Sam Kempiński zdołał uciec z zasadzki. Pojmany został 17 grudnia 1945 roku w Poznaniu. Proces „Błyska” i jego 21 współtowarzyszy miał miejsce 29/30 kwietnia i 2 maja 1946 r. Dwa dni później 4 maja 1946 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Poznaniu skazał Kempińskiego na karę śmierci. Egzekucje wykonano 21 czerwca 1946 r. o 12.00 w Poznaniu. Po 45 latach 22 września 1992 r. Sąd Wojewódzki w Poznaniu unieważnił wyrok wydany na Kempińskiego – tym samym go rehabilitując.

Błysk

Paulina Bilska • Tomasz Kaźmierczak • Martyna Koźlik • Jakub Kusyk
Krzysztof Łączniak • Edyta Majdecka • Katarzyna Poskrop • Kamil Sygut
Patrycja Woźnica

Tarce 2016

Oddział Jana Kempińskiego „Błyska" był jednym z najbardziej aktywnych oddziałów podziemia działającym na terenie Wielkopolski. We wrześniu 1945 roku liczył około trzydziestu bardzo dobrze uzbrojonych partyzantów. Z różnych źródeł wynika, że oddział podzielony był na plutony liczące ok. 30 żołnierzy i prowadzone przez ppor. ps „Ali" i ppor. Czesława Rudaka ps. „Gałązka". Z obliczeń szacunkowych wynika, że na terenie Wielkopolski w akcje zbrojne i pomoc „Błyskowi" zaangażowanych mogło być nawet 200 osób. Początkowo oddział miał napadać na sowieckie konwoje ze zdobyczami wojennymi. Odbijał stada koni i krów, by rozdzielić je między okolicznych rolników.

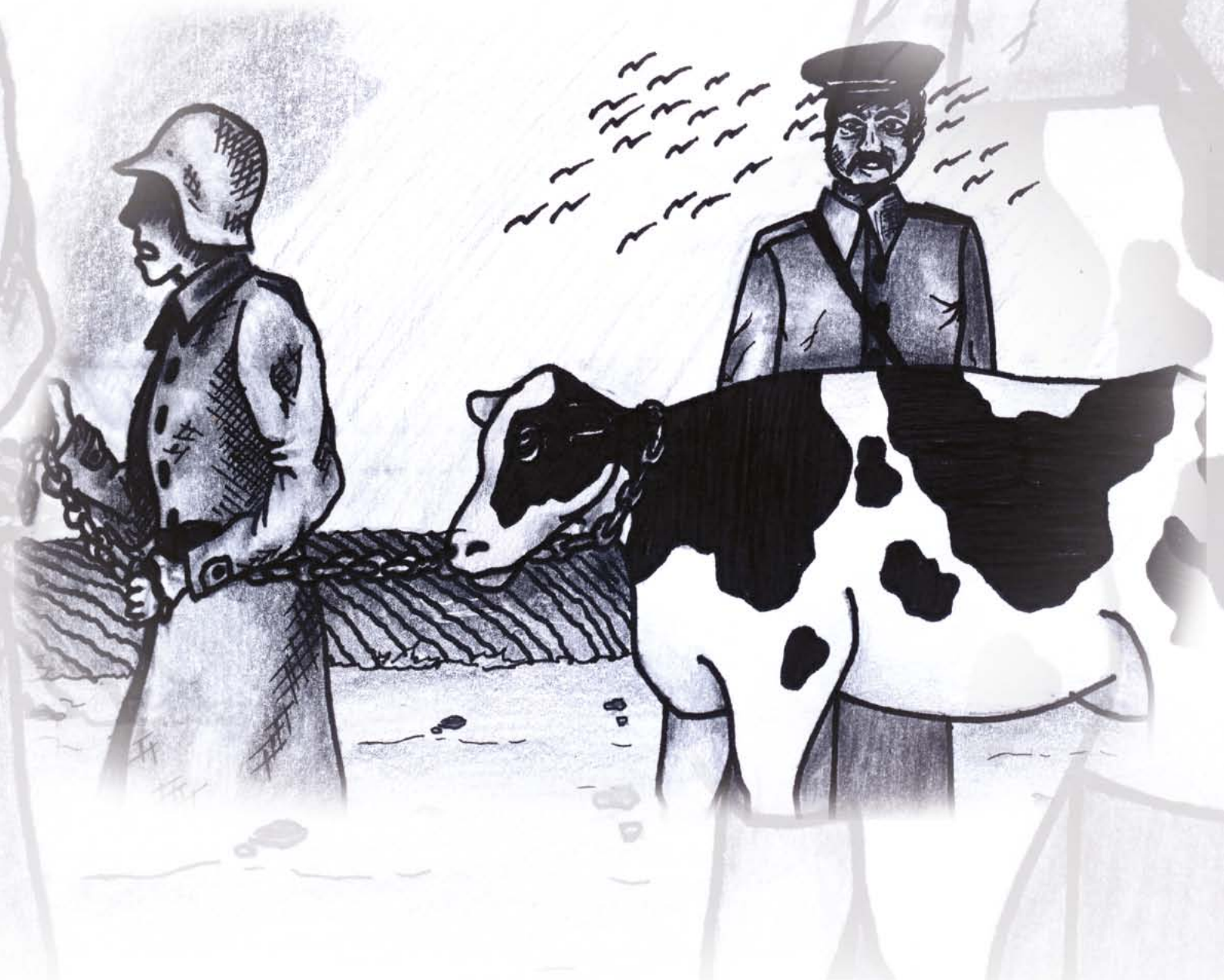

Powiat Jarociński jesień 1945r. Rosjanie rekwirują bydło polskim rolnikom.
Błagam nie zabierajcie krowy, mam rodzinę do wykarmienia!
Ty polska świnio! Sprzeciwiasz się rozkazom władzy radzieckiej! Prosisz się o śmierć!
ATAK!

TRRR
AAAAA!
TSSUU!
ODWRÓT!
Odprowadźmy bydło do wioski.
Nie wiem jak wam dziękować! Moja rodzina nie będzie głodować!
Oddział „Błyska” wycofuje się do Szczurowic, aby nie wpaść w ręce wroga.

Akcja w Koźmińcu przeprowadzona na przełomie sierpnia i września 1945 roku miała na celu zastraszanie milicjantów przed współpracą z UB. Broniąc posterunku jeden z milicjantów rzucił granat. W wyniku wybuchu 2 żołnierzy „Błyska" zostało rannych. W odwecie następnego dnia rozstrzelano zastępcę komendanta MO Józefa Majchrzaka. Posterunek milicji w Koźmińcu obsadzono dodatkową załogą, która miała liczyć 16 ludzi.

Koźminiec - wrzesień 1945

Żołnierze Błyska przygotowują się do ataku na posterunek MO w Koźmińcu
To może się udać
Trzeba pokazać milicji, kto tu rządzi

Milicja z urzędem bezpośrednio zacieśnia współpracę. Musimy temu zapobiec
Jan Kempiński „Błysk”

Posterunek milicji w Koźmińcu kilka godzin później

Żołnierze „Błyska” otaczają posterunek milicji.
Tymczasem na posterunku.
Nic się tu nie dzieje.
Nasz posterunek działa wzorowo.
Nagle.
Uwaga! wszyscy do broni! Atakują nas!
Oddział za mną!
Akcja zbrojna oddziału „Błyska”.

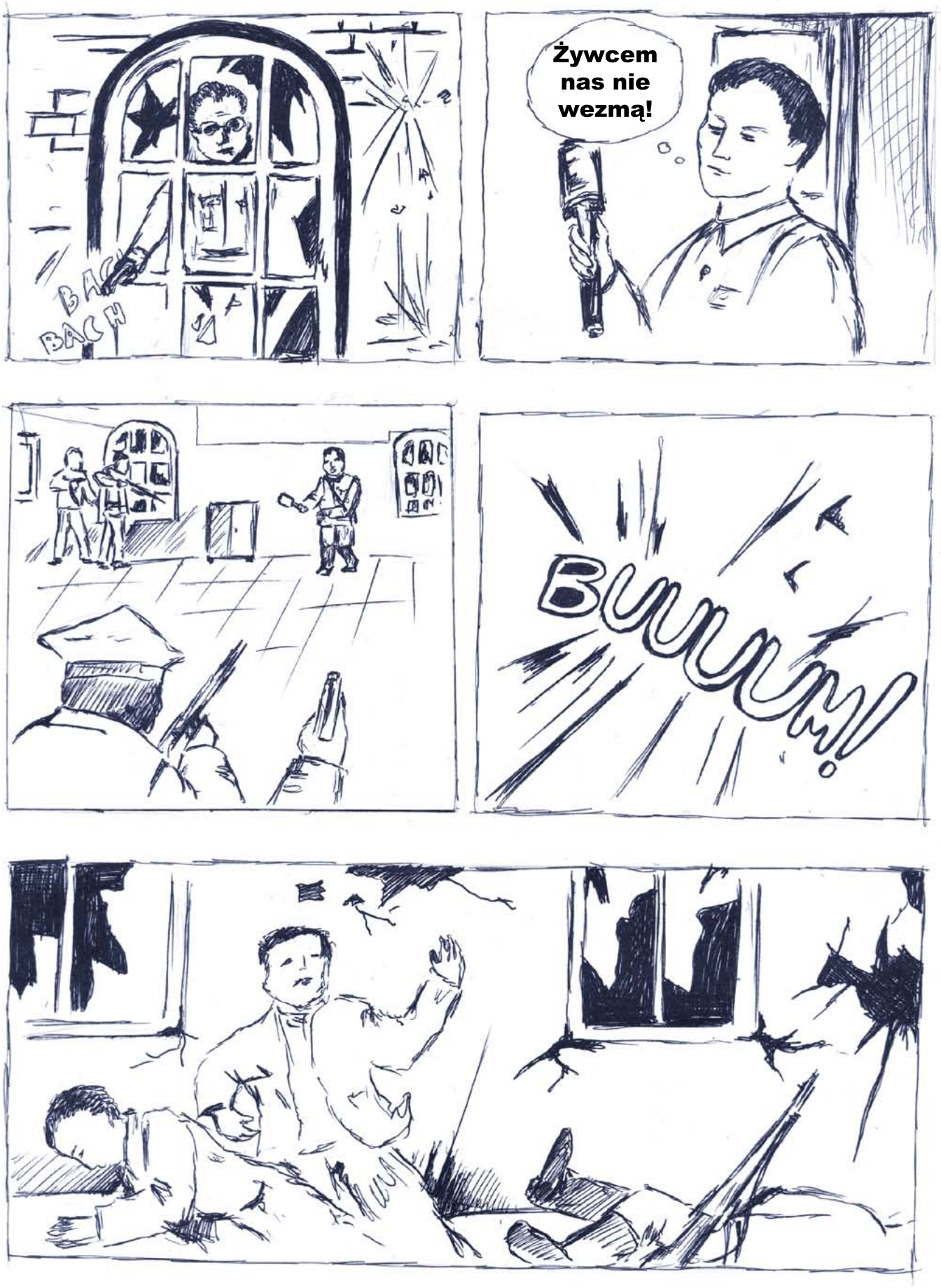
BACH
BACH
Żywcem nas nie wezmą!
BUUM!

6/7 października 1945 roku w Krzywosądowie oddział zatrzymał samochód z działaczami PPR z Ostrowa Wlkp. tj. Franciszkiem Dziągwą (I sekretarzem Komitetu Powiatowego PPR), Stanisławem Sturosławskim (II sekretarz KP PPR) Florianem Stelmaszykiem (kartotekarz KP). Po przesłuchaniu i zrewidowaniu rozstrzelano ich w okolicach leśniczówki w Korytach. Ciała znaleziono 21 grudnia 1945 roku w lesie koryckim.

Stać!
Franciszek Dziągwa, Stanisław Sturosławski i Florian Stelmaszyk, to wy?
Czekaliśmy na was.
To oni! Pracują z SB, brać ich!
Pojedziecie na przesłuchanie.

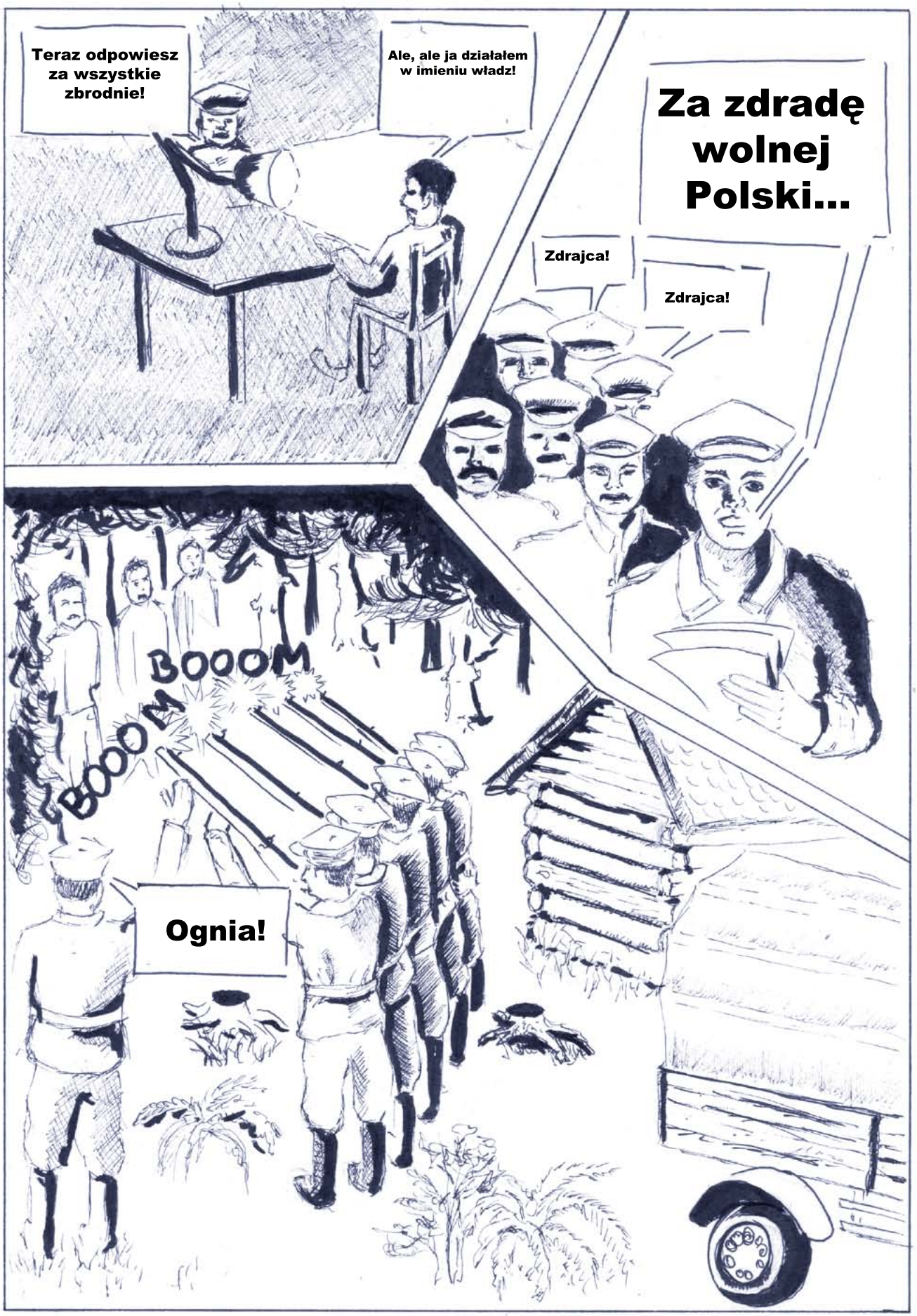
Teraz odpowiesz za wszystkie zbrodnie!
Ale, ale ja działałem w imieniu władz!
Za zdradę wolnej Polski...
Zdrajca!
Zdrajca!
BOOOM
BOOOM
Ognia!

9 października 1945 roku oddział „Błyska” przeprowadził akcję w Sulmierzycach zajmując gminny posterunek UBP i MO. Po zdobyciu posterunku MO oddział przemaszerował przez miasto do siedziby UB, stąd wyprowadzono funkcjonariuszy i ich wychłostano.

Przesłuchanie
Komendant brutalnie traktuje przesłuchiwanego
Nie wiem! Naprawdę nie wiem!
Mów,gdzie ukrywa się „Błysk”!

HA
HA
HA
Twardy jest, nic nie powiedział.
Jak przesłuchanie?
Kapitan Błysk otrzymał informacje o bestialskim traktowaniu ludzi przez komendanta MO.
Tak nie może być!
09.10.1945
Atak na posterunek MO w Dobrzycy.
Żołnierze „Błyska" szybko opanowują budynek.
Ręce do góry!
Bandyto! Jak śmiesz? Wiesz kim ja jestem?!

Dobrzyca - 09.10.1945
Przemarsz przez
miasto funkcjonariuszy MO
do siedziby UB.

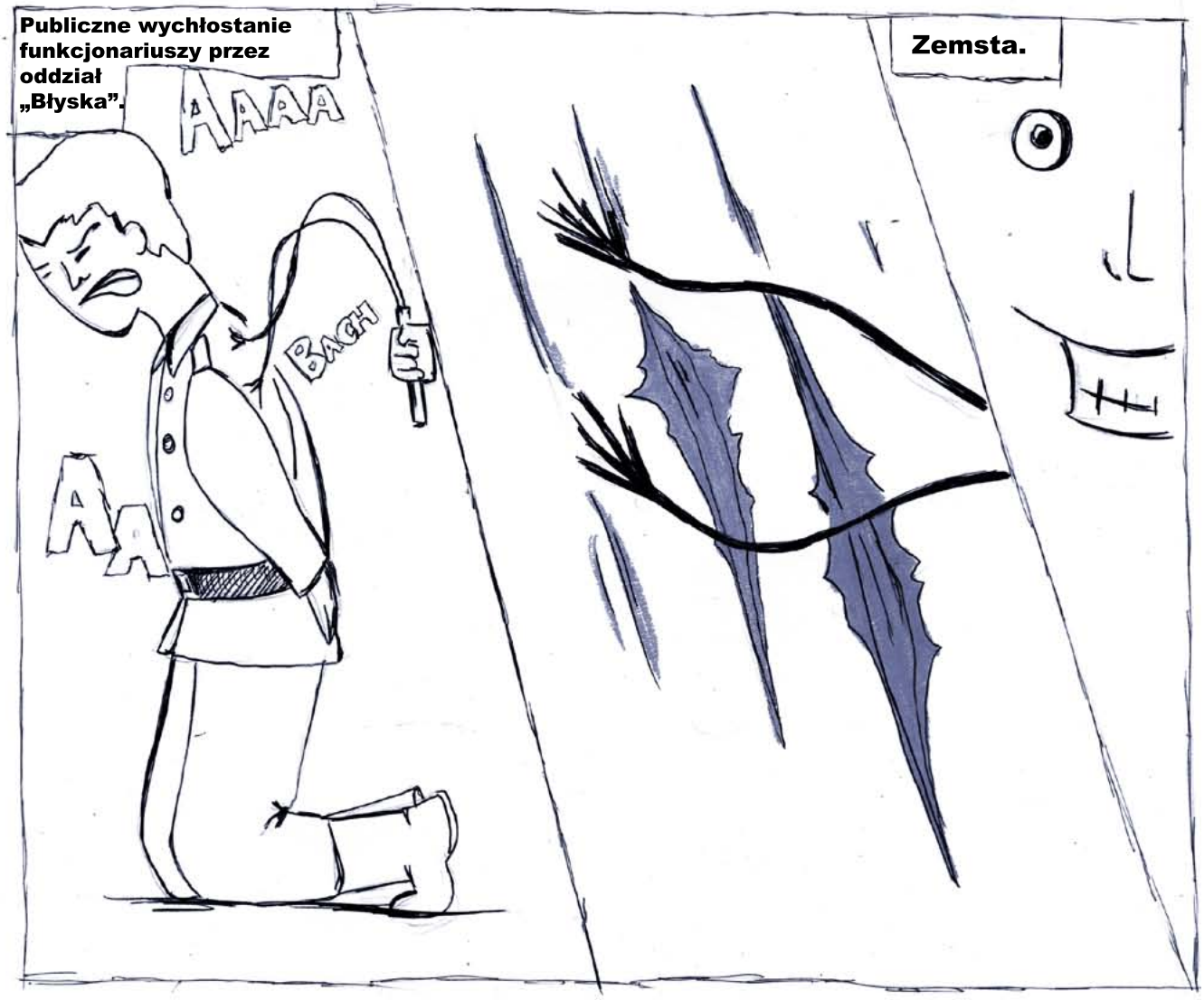
Publiczne wychłostanie
funkcjonariuszy przez
oddział
„Błyska".
AAAA
BACH
AA
Zemsta.

22 października 1945 roku oddział „Błyska" opanował Odolanów, partyzanci zdobyli Komunalną Kasę Oszczędności i mleczarnię. Wyjeżdżający z miasta wpadli w zasadzkę grupy operacyjnej wojsk NKWD-KBW. W wyniku starcia oddział został rozbity. Stracili wszystkie ciężarówki, broń maszynową, działko, masło i pieniądze. Śmierć poniosło 24 partyzantów (z zasadzki udało się ujść Kempińskiemu i ppor. „Alemu"). Okoliczna ludność pochowała poległych na cmentarzu, fundując tabliczkę „Mogiła nieznanych z nazwiska bohaterów AK oddziału „Błyska" odznaczonych Virtuti Militari" poległych dnia 23 października 1945 roku w walce z wrogami wewnętrznymi o wolną i niepodległą Polskę.

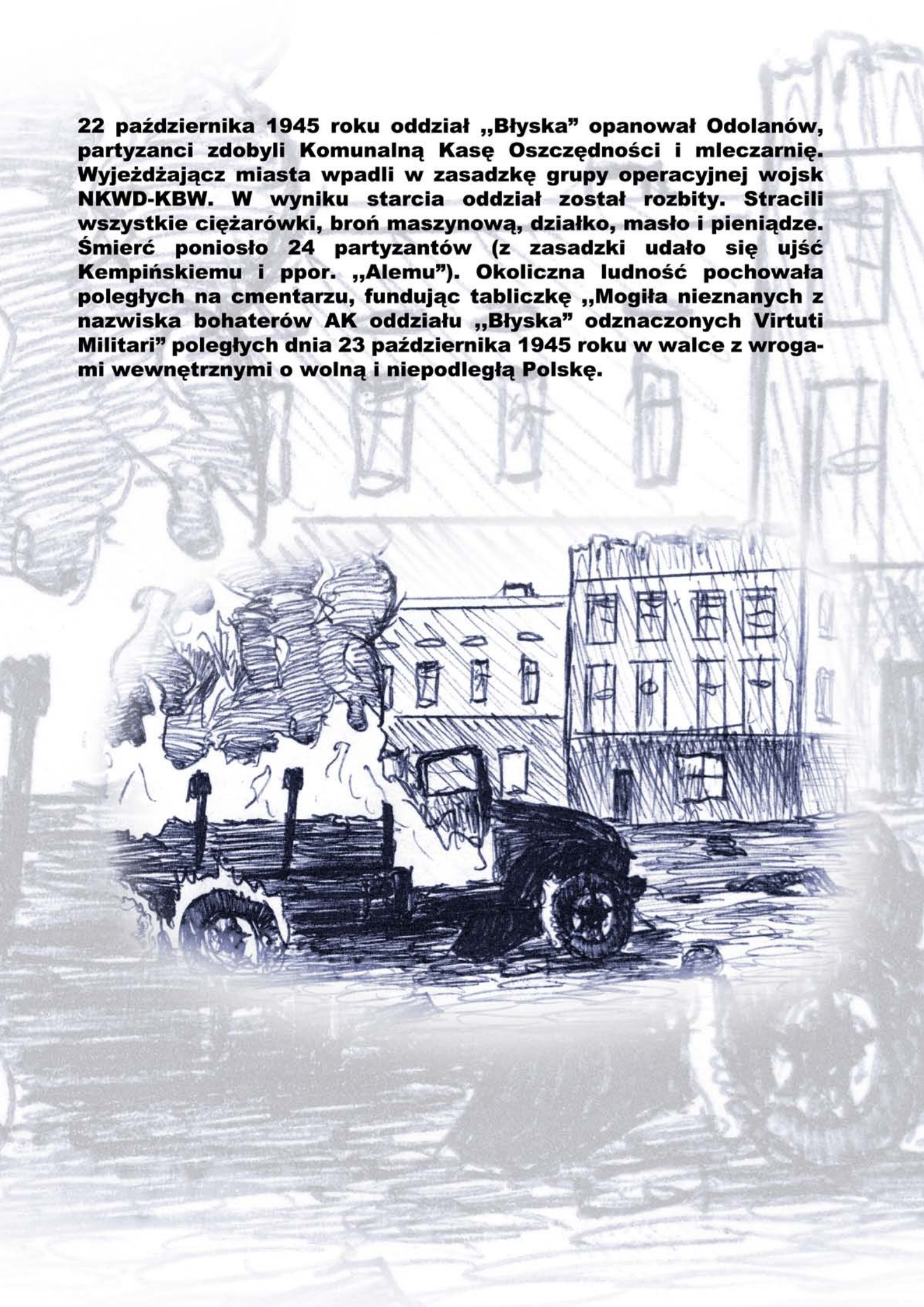

ODOLANÓW
22.10.1945
ODDZIAŁY „B ŁYSKA”
Ekh!
To już ostatnia dowódco!
Świetnie! Wkrótce wyruszamy.
Jan Kempiński „Błysk”.
Muszę jak najszybciej o tym zawiadomić kogo trzeba.
Przypadkowy agent służb bezpieczeństwa.
SKRZYP
„Błysk” ze swoimi ludźmi są w mleczarni w Odolanowie. Wkrótce wyruszają dalej!
Zrozumiałem towarzyszu. Już my się tym zajmiemy.

„Błysk” znów się uaktywnił! Tym razem znamy jego kryjówkę!
NKWD
Czas najwyższy zakończyć jego szkodliwe działanie.
MARSZ
Pomóc pani z tymi torbami?
Tak, dziękuję.
Tak szybko opuszczacie nasze miasteczko...
Kończycie z walkami i wracacie do domów?
Dla nas nie ma domu, gdy nie jest nim Wolna Polska.
TRRR
PH

Aaa!
ŚWIST
Kto?!
PACH
TRRR
TRACH
Ouuu!
BACH
TRRRRR
BOOM

Dnia 22.10.1945
Oddział „Błyska” został rozbity.
Odwót!
Chaos spowodowany zasadzką pozbawił Kempińskiego szans na opanowanie sytuacji.
Śmierć poniosło 24 partyzantów. A sam „Błysk” nie miał innego wyjścia...
Nie znaleźliśmy „Błyska”!
...Jak wycofanie się z pola walki.
Co prawda nie wszystkich udało się schwytać, ale jedno jest pewne...
Zniszczyliśmy ten oddział raz na zawsze!

Jan Kempiński został zatrzymany przez funkcjonariuszy UB 7 grudnia 1945 roku w Poznaniu w Parku Wilsona 29/30 kwietnia i 2 maja 1946 roku w Poznaniu toczył się proces przeciwko „Błyskowi" i jego towarzyszom. 4 maja 1946 roku Sąd Rejonowy w Poznaniu skazał Jana Kempińskiego na karę śmierci.

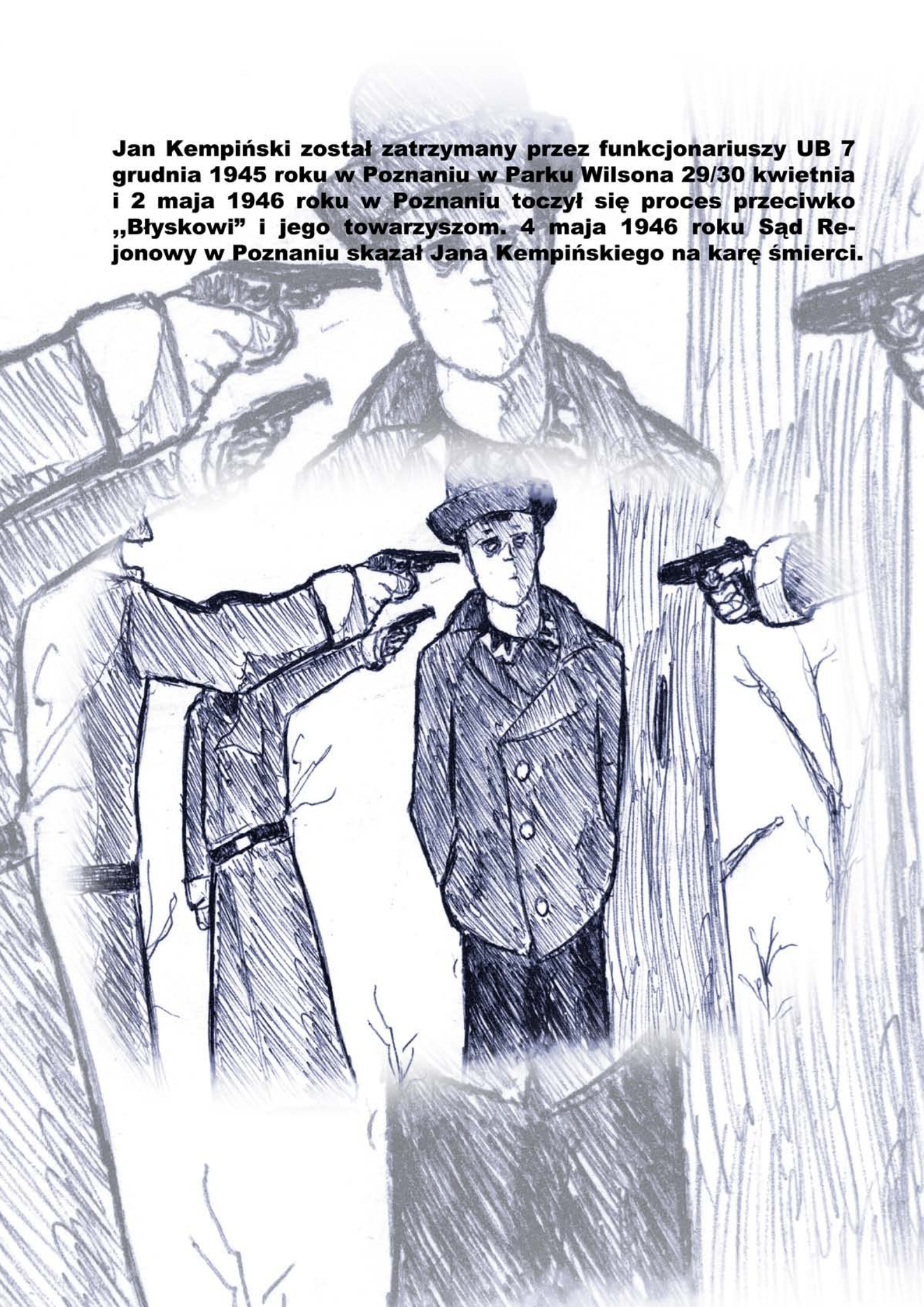

POZNAŃ
PARK WILSONA
17.12.1945

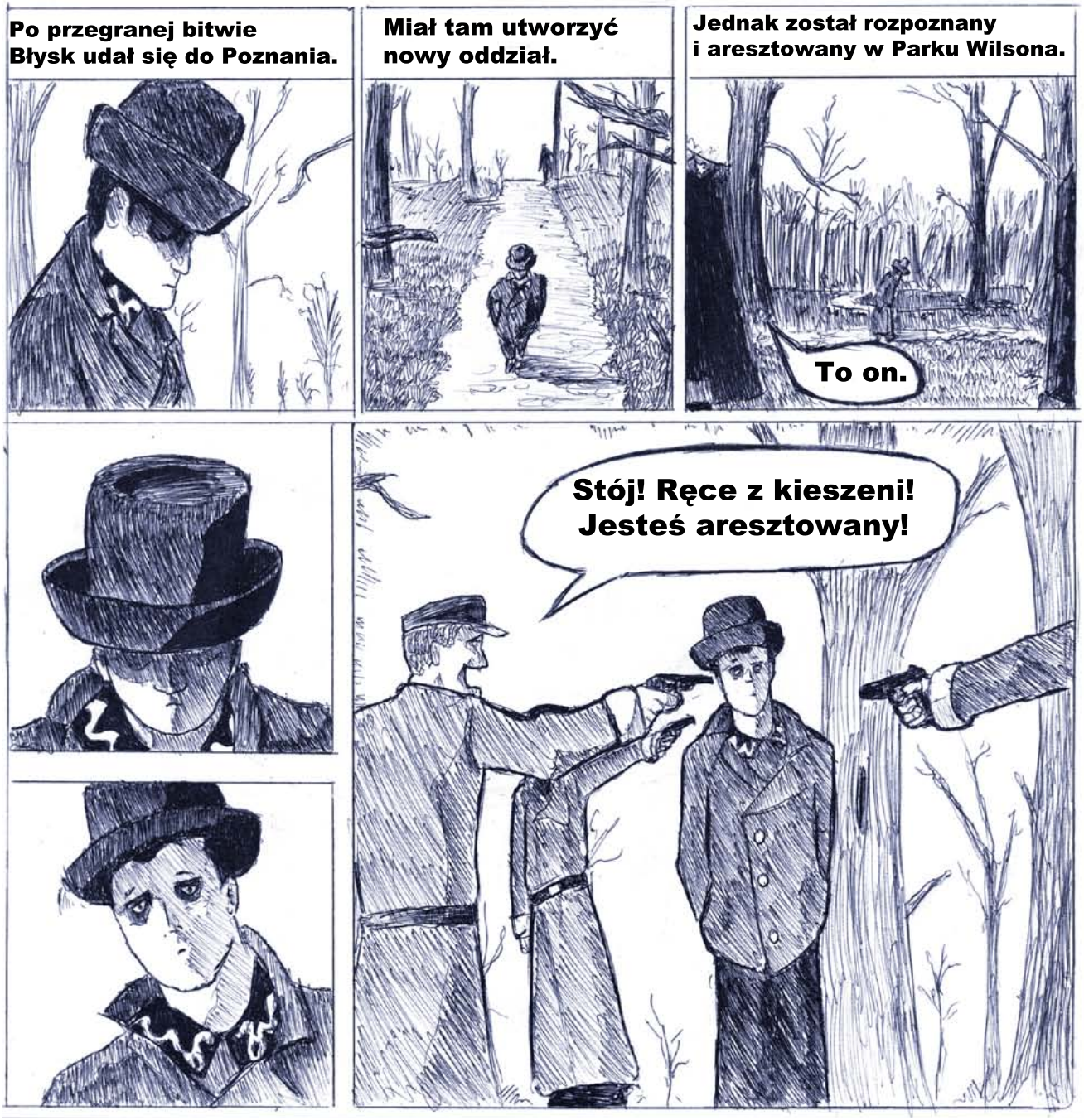
Po przegranej bitwie Błysk udał się do Poznania.
Miał tam utworzyć nowy oddział.
Jednak został rozpoznany i aresztowany w Parku Wilsona.
To on.
Stój! Ręce z kieszeni! Jesteś aresztowany!

Kempiński był przesłuchiwany.
Jednak jego usta milczały.
Torturowano go.
Lecz wytrwał.
29.04.1946 roku toczył się proces sądowy przeciwko „Błyskowi” i jego 21 towarzyszom.
To jest ten „Błysk”?
Nie wygląda na bandytę, raczej przypomina żołnierza.
Czy przyznajesz się do postawionych ci zarzutów?
Tak.

Oh
Oprócz jednego.
Nikt w moim oddziale nie był bandytą!
Cisza!
GWAR
STUK
GWAR
GWAR
Tak więc cała reszta jest prawdą?
Tak!
Wyprowadzić go!

04.05.1946 Wojskowy Sąd Regionalny w Poznaniu skazał Jana Kempińskiego na karę śmierci.
DOM
Egzekucji dokonał kat podziemia Jan Młynarek.
Dlaczego wyglądasz jakbyś nie bał się śmierci?
Śmierć za ojczyznę nie jest straszna.
KLI
Nawet gdy wiesz, że wszystko poszło na marne?
Wcale nie! Mój oddział ułatwił jedynie walkę innym wyklętym. Są nas setki i na pewno wygramy!
Jedyne czego żałuję to tego, że nie skopię ci tyłka w Wolnej Polsce!
PACH
Szkoda tylko, że takiej nigdy nie będzie.
Sąd Wojewódzki w Poznaniu unieważnił wyrok wydany na por. Jana Kempińskiego 22 września 1992r. w Wolnej Polsce.
Ciała nie odnaleziono.

Jan Kempiński urodził się 4 lutego 1921r. w Jaskółkach koło Ostrowa Wielkopolskiego. Działalność konspiracyjną rozpoczął w grudniu 1939r. w Związku Walki Zbrojnej – Armii Krajowej.

W 1943r. gestapo aresztowało go za działalność sabotażową. Jan Kempiński uciekał z transportu do Dachu i wrócił do Polski. Przystał do oddziału kpt. Eugeniusza Kuszyńskiego ps. „Nurt" działającego na terenie Gór Świętokrzyskich. Za zasługi odznaczony został m. in. Krzyżem Walecznych i Krzyżem Zasługi. W połowie 1945r. prawdopodobnie działając na rozkaz ppłk. Andrzeja Rzewuskiego ps. „Hańcza" zorganizował na terenie Wielkopolski oddział zbrojny wchodzący w skład Wielkopolskiej Samodzielnej Grupy Ochotniczej „Warta". Oddział „Błyska" , bo taki pseudonim przybrał Jan Kempiński, był jednym z najlepiej zorganizowanych i aktywnych na terenie Wielkopolski. Liczył on we wrześniu 1945r. trzydziestu dobrze uzbrojonych ludzi, kolejnych trzydziestu rozlokowało na terenie ówczesnego powiatu jarocińskiego. Do najbardziej spektakularnych akcji „Błyska" należą:
- odzyskanie bydła pędzonego przez sowieckich żołnierzy,
- odbicie więźniów AK przetrzymywanych w więzieniach,
- ataki na posterunki Milicji i Urzędu Bezpieczeństwa,
- wymierzenie wyroków na urzędnikach UB przez grupę egzekucyjną.

Oddział został rozbity w październiku 1945r. W Odolanowie przez grupę operacyjną UB wspierana przez NKWD. W grudniu 1945r. por. Jan Kempiński został aresztowany w Poznaniu i skazany wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Poznaniu, jako bandyta na karę śmierci. Wyrok wykonano 21 czerwca 1946r. w kazamatach poznańskiego UB lub Lasku Dębińskim, gdzie prawdopodobnie go pochowano. Egzekucję- strzał w tył głowy, wykonał Jan Młynarek- szef UB w Poznaniu.

We wrześniu 1994r. Sąd Wojewódzki w Poznaniu pośmiertnie zrehabilitował Jana Kempińskiego ps. „Błysk", a wyrok z 1946r. został unieważniony. W uzasadnieniu podano: *Jako dowódca oddziału Wielkopolskiego Okręgu Armii Krajowej, atakując posterunki UB i współpracujące z nimi formacie oraz występując przeciwko funkcjonariuszom PPR, PPS i przeciwnikom wolnej i suwerennej Polski, Jani przeciwnikom wolnej i suwerennej Polski, Jan Kempiński „Błysk" działał na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.*

ISBN 978-83-946437-0-6